

Sundbyberg 2011-03-31

Dnr.nr: S2010/8847/HS

Vår referens:
Mikael Klein

Till:
Socialdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Yttrande över Friskare tänder till rimliga kostnader –även för personer med sjukdom och funktionsnedsättning, Ds 2010:42

Handikappförbundens samarbetsorgan, nedan kallat Handikappförbunden, är ett partipolitiskt och religiöst obundet samarbetsorgan för rikstäckande handikappförbund. Vårt mål är ett samhälle för alla. Det samhället präglas av solidaritet, jämlikhet och full delaktighet för alla människor. Handikappförbunden representerar 39 medlemsförbund med sammanlagt cirka 450 000 enskilda medlemmar.

Ett flertal av våra medlemsförbund avger egna remissyttranden över promemorian med mer djupgående konsekvensbeskrivningar för deras specifika medlemsgrupper. Vi hänvisar i första hand till våra medlemsförbunds yttranden för att ge lagstiftaren en komplett bild över hur promemorians förslag slår, men vill också här delge några övergripande synpunkter. Vi avger inga synpunkter på promemorians förslag i dess detaljer.

Sammanfattning

Handikappförbunden välkomnar att det nu föreligger ett förslag till hur tandvården för personer med funktionsnedsättning eller sjukdom, ska regleras. Många människor har som följd av sin sjukdom eller funktionsnedsättning ett mycket stort behov av tandvård, såväl förebyggande tandvård som mer omfattande

insatser för att återställa eller i möjligaste mån upprätthålla en god munhälsa. Dagens tandvårdsstöd fungerar inte bra och flera grupper med stora tandvårdsbehov har väntat länge på en reform av tandvårdsstödet.

Handikappförbunden menar att utredningen gjort en bra och grundlig analys av problematiken. Utredningen lyckas också i stort i sina föresatser att föreslå ett regelverk som är tydligt och förutsägbart och som torde vara tillämbart i förhållande till de system som redan finns på plats.

Handikappförbunden är dock starkt kritiska till att begränsningen för de olika stöden har gjorts för snäv, i synnerhet definitionen av vilka som får rätt till tandvård inom hälso- och sjukvårdsavgiften. Risken med för snäva gränsdragningar, eller för hårda prövningar av rätten till tandvårdsstöd, är att reformen inte uppfyller sitt syfte, nämligen att skydda dem som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har ett förhöjt behov av tandvård.

Samhällspolitiska prioriteringar

Utredningen har inte haft till uppgift att analysera hur stor del av samhällets kostnader för tandvård som ska ges i form av generell stöd omfattandes hela befolkningen, och hur stor del som ska vara riktat till de grupper som av medicinska skäl har stora tandvårdsbehov. Utredningen har lämnat förslag inom de ekonomiska ramar som givits. Handikappförbunden menar att den politiska avvägningen mellan generella stöd och riktade stöd bör omprövas och vill därför återföra frågan till lagstiftaren. Fler grupper än de som i promemorian föreslås omfattas av skydd, behöver inkluderas.

Att tandvården är fränskild den övriga hälso- och sjukvården, bygger inte på någon logisk grund. För den enskilde är munnen i allra högsta grad en del av resterande kroppen, munhälsan är lika angelägen som övrig hälsa. Kroniska sjukdomar eller funktionsnedsättningar som påverkar andra kroppsfunktioner, påverkar också tandfunktionen. I det perspektivet är det inte acceptabelt att rätten till adekvat tandvård begränsas på andra grundvalar än rätten till övrig hälso- och sjukvård. Principen om vård efter behov och på lika villkor måste gälla även tandvården.

Personer med funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar har dokumenterat sämre ekonomiska levnadsvillkor än andra. Folkhälsoinstitutets rapport Onödig Ohälsa påvisar också en högre grad av ohälsa bland personer med funktionsnedsättning, grundad i

faktorer som i högsta grad är påverkbara. Tandvård är ofta den vård som många med begränsad ekonomi tidigt avstår. Ur ett folkhälsoperspektiv är det därför angeläget att tandvårdsreformen fullföljs med bibehållna ambitioner om en god tandvård till de med störst behov.

Med vänlig hälsning

Handikappförbunden

Ingrid Burman

Ordförande